

ข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ ๓๓

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖/๑ และมาตรา ๔๑/๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับมติคณะกรรมการการบินพลเรือนในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๗ ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย จึงออกข้อบังคับเพื่อควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๓๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ผู้ได้รับอนุญาตการผลิตผลิตภัณฑ์” หมายความว่า ผู้ได้อนุญาตให้ผลิตอากาศยาน ส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ชิ้นส่วนรับรองคุณภาพ ชิ้นส่วนมาตรฐาน หรือบริภัณฑ์ แล้วแต่กรณี

“ข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิต” (Applicable Design Data) หมายถึง ข้อมูลแบบ ข้อกำหนดเฉพาะ ข้อมูลวัสดุ กระบวนการผลิต วิธีการผลิตและการประกอบชิ้นสมบูรณ์ และข้อมูลทางเทคนิคอื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้ได้รับใบรับรองแบบ ใบรับรองแบบส่วนเพิ่มเติม ผู้ขอผลิตบริภัณฑ์ ผู้ขอผลิตชิ้นส่วนรับรองคุณภาพ ผู้ออกแบบการแก้ไขตัดแปลง และการซ่อมและผลิตภัณฑ์

“คู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิต” หมายความว่า คู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิตที่ได้รับ การรับรองผู้อำนวยการตามข้อกำหนดของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการการขอรับ การออก และการขอต่ออายุใบอนุญาตการผลิตผลิตภัณฑ์

“ผู้อำนวยการ” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

“สำนักงาน” หมายถึง สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ข้อ ๔ ผู้ได้รับอนุญาตการผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามที่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตามข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิต ดังต่อไปนี้

(๑) การผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีใบรับรองแบบ ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามแบบที่ได้รับการรับรอง และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) การผลิตอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่ผู้อำนวยการกำหนดให้ผลิตตามแบบได้โดยไม่ต้องมีใบรับรองแบบ ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตที่มีความปลอดภัยในการใช้งานตามหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อกำหนดของผู้อำนวยการตามมาตรา ๔๑/๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๓) การผลิตชิ้นส่วนรับรองคุณภาพสำหรับติดตั้งกับอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่มีใบรับรองแบบ ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามแบบที่ได้รับการรับรองและตามมาตรฐานความสมควรเดินอากาศที่ใช้กับอากาศยานที่จะนำไปติดตั้ง

(๔) การผลิตชิ้นส่วนรับรองคุณภาพสำหรับติดตั้งกับอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยานที่ไม่มีใบรับรองแบบ ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามมาตรฐานความสมควรเดินอากาศที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๕) การผลิตบริษัทสำหรับติดตั้งกับอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามมาตรฐานทางเทคนิคที่กำหนดตามมาตรา ๓๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๖) การผลิตชิ้นส่วนมาตรฐานสำหรับติดตั้งกับอากาศยานหรือส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ต้องจัดให้มีวิธีการผลิตตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือตามที่องค์กรของต่างประเทศกำหนดเป็นมาตรฐานชิ้นส่วนของอากาศยานที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการผลิต ในกรณีที่ปรากฏแก่ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ว่าผลิตภัณฑ์ใดไม่เป็นไปตามแบบหรือมาตรฐาน ให้ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ทำลายผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามแบบหรือมาตรฐานนั้นตามคู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิต

ข้อ ๖ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีความคงทน แข็งแรง มีความปลอดภัย และเหมาะสมแก่การผลิตผลิตภัณฑ์ ตามคู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิต

ความตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับวัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิตด้วย

ข้อ ๗ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีคู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิตและต้องจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขคู่มือดังกล่าวให้เป็นปัจจุบัน และต้องนำส่งสำเนาให้แก่สำนักงานจำนวนหนึ่งชุด รวมถึงต้องจัดเก็บรักษาไว้ในสถานที่ประกอบกิจการเพื่อให้สำนักงานตรวจสอบเมื่อใดก็ได้

ข้อ ๘ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีการบันทึกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิตและเก็บรักษาบันทึกดังกล่าวไว้ในสถานที่ผลิต

บันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวต้องมีรายละเอียด ในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) รายการผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต โดยระบุประเภทหรือรุ่นที่ทำการผลิต

(๒) รายชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต

(๓) รายการวัตถุดิบหรือสิ่งที้นำมาใช้ในการผลิตและรายละเอียดโดยสังเขปรวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบวัตถุดิบและสิ่งทีใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์

(๔) วัน เดือน ปี ทีเริ่มดำเนินการและผลิตแล้วเสร็จ

(๕) ขั้นตอนการดำเนินการผลิต

(๖) ปัญหาและอุปสรรคทีเกิดขึ้นจากการดำเนินการผลิต รวมถึงข้อบกพร่องหรือความชำรุดบกพร่องทีตรวจพบระหว่างการผลิต

(๗) รายละเอียดของขั้นตอนการทดสอบผลิตภัณฑ์ทีผลิต

ข้อ ๙ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดทำรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการตามระยะเวลาทีกำหนดไว้ในเงื่อนไขในใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ หรือตามทีผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๑๐ ในการควบคุมคุณภาพการผลิต ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีระบบการจัดการด้านคุณภาพ (Quality Management System) เพื่อดำเนินการตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทีผลิตอยู่ในสภาพทีปลอดภัยแก่การใช้งาน และเป็นไปตามแบบทีได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๔๗ และทีแก้ไขเพิ่มเติม หรือมาตรฐานอื่นทีผู้อำนวยการกำหนด และเป็นไปตามข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ทีใช้ในการผลิต โดยอย่างน้อยต้องมีการควบคุมคุณภาพการผลิตในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การออก การรับรอง หรือการเปลี่ยนแปลงเอกสาร

(๒) การตรวจประเมินและควบคุมผู้จัดหาชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบและผู้รับจ้างช่วงผลิต

(๓) การตรวจพิสูจน์ผลิตภัณฑ์ ชิ้นส่วน วัสดุ และอุปกรณ์ ซึ่งจะนำมาใช้ในการผลิต รวมถึงวัตถุดิบทีผู้ซื้อผลิตภัณฑ์จัดหาให้ ว่าเป็นไปตามข้อมูลการออกแบบผลิตภัณฑ์ทีใช้ในการผลิต (Applicable Design Data)

(๔) การระบุเอกลักษณ์และการตรวจสอบย้อนกลับของผลิตภัณฑ์

(๕) กระบวนการผลิต

(๖) การตรวจสอบ ทดสอบ รวมถึงการบินทดสอบหลังผลิต

(๗) การสอบเทียบเครื่องมือ อุปกรณ์จับยึดชิ้นงาน และอุปกรณ์สำหรับทดสอบ

(๘) การควบคุมรายการผลิตภัณฑ์ทีไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

(๙) การประสานงานด้านความสมควรเดินอากาศร่วมกับผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์

(๑๐) ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการลงบันทึกและการจัดเก็บบันทึก

(๑๑) สมรรถนะและคุณสมบัติของบุคลากร

(๑๒) การออกเอกสารรับรองความสมควรเดินอากาศของผลิตภัณฑ์

(๑๓) การเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ และการบรรจุผลิตภัณฑ์

(๑๔) การตรวจสอบด้านคุณภาพภายในองค์กรและการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง

(๑๕) การปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตข้อกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติการของใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ซึ่งดำเนินการ ณ สถานที่ตั้งอื่นนอกเหนือจากสถานที่ตั้งที่ได้รับการรับรอง

(๑๖) การปฏิบัติงานด้านการบำรุงรักษาอากาศยานหลังจากการผลิตเสร็จสมบูรณ์ให้มีความปลอดภัยสำหรับการทำการบินก่อนส่งมอบ

ข้อ ๑๑ ในการควบคุมคุณภาพการผลิตและการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ตามข้อ ๑๐ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบวัตถุดิบและสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิตตามคู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิต โดยในการดำเนินการตรวจสอบจะต้องมีรายการการตรวจสอบอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิต ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในใบรับรองแบบหรือเทียบเท่ากับมาตรฐานของวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนตามที่ระบุไว้ในใบรับรองแบบ

(๒) วัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิต สามารถใช้ในการผลิตได้อย่างเหมาะสม

(๓) การเก็บรักษาวัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิตต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและได้รับการปกป้องอย่างเพียงพอ

(๔) วัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิตต้องมีการรับรองคุณภาพและความปลอดภัยโดยองค์กรที่มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

(๕) กระบวนการผลิตวัตถุดิบหรือสิ่งที่จะนำมาใช้ในการผลิตเป็นไปอย่างถูกต้องโดยมีการระบุถึงแหล่งที่มาและผู้ผลิตอย่างชัดเจน

ข้อ ๑๒ ในการดำเนินการตรวจสอบวัตถุดิบและสิ่งที่ใช้ในการผลิตตามข้อ ๑๑ ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องเก็บรักษารายงานการตรวจสอบตามคู่มือการทำงานเกี่ยวกับการผลิตไว้ในสถานที่ประกอบกิจการอย่างน้อยเป็นเวลาสองปีนับจากวันส่งมอบผลิตผลิตภัณฑ์

ข้อ ๑๓ ในการตรวจสอบ ทดสอบ รวมถึงการบินทดสอบหลังผลิตตามข้อ ๑๐ (๖) ผู้ได้รับอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ดังต่อไปนี้

(๑) การผลิตอากาศยาน

(ก) การทดสอบการบินของอากาศยาน

(ข) การทดสอบว่าการทำงานของอากาศยาน เครื่องควบคุมอากาศยานและลักษณะการบินเฉพาะของอากาศยาน เป็นไปตามขีดความสามารถและระดับการควบคุมของอากาศยานต้นแบบ

(ค) การทดสอบการทำงานและระบบการทำงานของอุปกรณ์ และเครื่องวัดต่าง ๆ ที่ผู้ประจำหน้าที่ต้องใช้งานในระหว่างปฏิบัติการบิน

(ง) การทดสอบการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ ว่าสามารถใช้งานได้ ทั้งในระหว่างการปฏิบัติการภาคพื้นดินและการปฏิบัติการภาคอากาศ

(จ) การทดสอบลักษณะการทำงานอันมีลักษณะเฉพาะของอากาศยานในขณะที่อยู่บนภาคพื้นดิน

(ฉ) การตรวจสอบการทำเครื่องหมายที่เครื่องมือต่าง ๆ และการติดตั้งคู่มือในการปฏิบัติ การบินที่จำเป็น

(ซ) การทดสอบส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ขึ้นส่วนรับรองคุณภาพและบริภัณฑ์ ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ใน (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณี

(ซ) การทดสอบหรือตรวจสอบอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๒) การผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน

(ก) การผลิตเครื่องยนต์

๑) การทดสอบการเผาผลาญน้ำมันและปริมาณเชื้อเพลิง รวมทั้งลักษณะทำงาน ของเครื่องยนต์ในระดับสูงสุด

๒) การทดสอบหรือตรวจสอบอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(ข) การผลิตใบพัด

๑) การทดสอบการทำงานของใบพัดว่าสามารถใช้งานได้อย่างเหมาะสมตามประเภท และลักษณะของการใช้งาน

๒) การทดสอบหรือตรวจสอบอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๓) การผลิตขึ้นส่วนรับรองคุณภาพและบริภัณฑ์

(ก) การทดสอบการทำงานว่าอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัย

(ข) การตรวจสอบว่าเป็นไปตามแบบที่ได้รับการรับรอง หรือเป็นไปตามมาตรฐาน ความปลอดภัยในการใช้งานที่ผู้อำนวยการกำหนด หรือเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคของบริภัณฑ์ ตามที่ผู้อำนวยการกำหนด แล้วแต่กรณี

(ค) การทดสอบหรือการตรวจสอบอื่นตามที่ผู้อำนวยการกำหนดการทดสอบหรือตรวจสอบ การทำงานของผลิตภัณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำโดยใช้เครื่องมือและเครื่องวัดที่ได้มาตรฐานและ ได้รับการรับรองจากสำนักงาน

ข้อ ๑๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ต้องรายงานให้สำนักงานทราบภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาพบการชำรุด ขัดข้องหรือข้อบกพร่องที่ร้ายแรงผิดปกติ และมีผลกระทบต่อความสมควร เติบโตอากาศอันเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์ที่ตนผลิต หรือมีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับสถานที่หรืออาคารสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต ทั้งนี้ ในรายงานนั้นต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

(๑) แบบ (Model) หรือหมายเลขกำกับ (Part Number) ของผลิตภัณฑ์

(๒) หมายเลขชุด (Serial Number) ของผลิตภัณฑ์นั้น (ถ้ามี)

(๓) วันที่ตรวจพบการชำรุด ขัดข้อง หรือข้อบกพร่อง

(๔) ลักษณะและสาเหตุการชำรุด ข้อขัดข้อง หรือข้อบกพร่อง

(๕) ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นในการแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงหรือผลกระทบต่อ การเดินอากาศของผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิต (ถ้ามี)

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดแก่อาคารหรือสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิต รายงานนั้นต้องประกอบด้วยข้อมูลตาม (๓) และ (๔) รวมทั้ง ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงและรายละเอียดของเหตุที่เกิดขึ้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สุทธิพงษ์ คงพูล

ผู้อำนวยการสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย